

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 7 КЛАСУ З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ІСТОРІЯ: УКРАЇНА І СВІТ» РОЗДІЛ 1. «НАРОДЖЕННЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ЄВРОПИ»

Модельна програма: «Історія: Україна і світ. 7–9 класи (інтегрований курс)» (варіант 2) для закладів загальної середньої освіти (автори: Власова Н.С., Желіба О.В., Кронгауз В.О., Секиринський Д.О., Щупак І. Я.) («Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 № 883))

Підручник: Васильків І. Д. та ін. Історія: Україна і світ : підручник інтегрованого курсу для 7 класу закладів загальної середньої освіти / І. Д. Васильків, І. Л. Паршин, І. С. Димій, — Тернопіль : Астон, 2024. — 356 с. : іл. (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від . 2024 №).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗА РОЗДІЛОМ 1. «НАРОДЖЕННЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ЄВРОПИ»

Рівень навчальних досягнень /бали	Результати навчання, згруповані у відповідності до Свідоцтва навчальних досягнень	Обов'язкові результати навчання учнів у громадянській та історичній освітній галузі	Конкретизовані очікувані результати
ПОЧАТКОВИЙ (1-3 бали)	Орієнтується в історичному часі та просторі	1.Історико-хронологічне мислення, орієнтація в історичному часі, встановлення причиново-наслідкових зв'язків між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявлення змін і тягlosti в житті суспільства 2. Геопросторове мислення, орієнтація в соціально-історичному просторі, виявлення взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього середовища	• Називає періоди, на які поділяється епоха Середньовіччя, 2-3 події та ключові дати в межах теми • Пояснює ключові поняття за допомогою вчителя • Перелічує результати діяльності історичних діячів, що вивчалися в межах теми (1-2 досягнення) • Показує на історичній мапі політичні утворення в межах теми • розташовує події в хронологічній послідовності
	Працює з інформацією історичного змісту	3. Критичне мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично обґрунтованих питань 4. Системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого і сучасного та зіставлення їх інтерпретацій	• Називає види історичних джерел, наводить приклади кожного виду • Переказує зміст прочитаного
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність	5. Усвідомлення власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свободи, повага до прав і гідності інших осіб, толерантність, протидія виявам дискримінації та нерівного ставлення 6. Дотримання демократичних принципів, конструктивна взаємодія з друзями, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством загалом, залучення до розв'язання	• Працює в групі дотримуючись вимог щодо непорушення особистого простору інших осіб; • бере до уваги і зважає у власній поведінці на інтереси класної та інших спільнот, до яких належить

		локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем	
СЕРЕДНІЙ (4-6 балів)	Орієнтується в історичному часі та просторі	1. Історико-хронологічне мислення, орієнтація в історичному часі, встановлення причиново-наслідкових зв'язків між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявлення змін і тягlosti в житті суспільства 2. Геопросторове мислення, орієнтація в соціально-історичному просторі, виявлення взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього середовища	• Називає періоди, на які поділяється епоха Середньовіччя та їх особливості; причини міграційних процесів в межах теми; • укладає синхроністичну таблицю • описує перебіг подій, явищ, процесів за допомогою вчителя • розрізняє економічні, політичні, культурно-інтелектуальні чинники розвитку суспільства • встановлює взаємозв'язки між подіями, явищами, процесами, вчинками людей; • визначає передумови, розрізняє результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів за допомогою вчителя; • описує історичні події, явища і процеси за картою (використовуючи легенду); • характеризує спосіб ведення господарства, соціальний устрій в межах теми;
	Працює з інформацією історичного змісту	3. Критичне мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично обґрунтованих питань 4. Системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого і сучасного та зіставлення їх інтерпретацій	• називає первинні та вторинні джерела з історії Середньовіччя; • відповідає на питання до історичного джерела; • наводить приклади суспільних систем, які існували в епоху Середньовіччя; • наводить приклади єдності, розмаїття минулого
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність	5. Усвідомлення власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свободи, повага до прав і гідності інших осіб, толерантність, протидія виявам дискримінації та нерівного ставлення 6. Дотримання демократичних принципів, конструктивна взаємодія з друзями, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством загалом, залучення до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем	• пояснює, як людина впливає на різні спільноти і державу своєю діяльністю; • обговорює важливість поваги прав людини всіма людьми; • пояснює, що вдалося та не вдалося досягти під час виконання роботи

ДОСТАТНІ Й (7-9 балів)	Орієнтується в історичному часі та просторі	1. Історико-хронологічне мислення, орієнтація в історичному часі, встановлення причиново-наслідкових зв'язків між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявлення змін і тягlosti в житті суспільства 2. Геопросторове мислення, орієнтація в соціально-історичному просторі, виявлення взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього середовища	• укладає синхроністичну таблицю, наводить приклади спільного і відмінного в історичних подіях, явищах і процесах • демонструє знання перебігу подій, явищ, процесів в межах теми • наводить приклади взаємозв'язку між подіями, явищами, процесами, вчинками людей • визначає належність культурно-історичних пам'яток, господарських об'єктів до географічних, етнографічних та історичних регіонів, країн, цивілізацій • визначає роль особи у створенні й розбудові середньовічних держав; • характеризує чинники, що впливають на заняття людей, спосіб ведення господарства, соціальний устрій, визначає тенденції економічного розвитку; • визначає вплив на поведінку людини подій політичного, економічного та духовного життя
	Працює з інформацією історичного змісту	3. Критичне мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично обґрунтованих питань 4. Системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого і сучасного та зіставлення їх інтерпретацій	• порівнює зміст історичних джерел за запропонованими критеріями; • характеризує стабільний та нестабільний стани історичних спільнот, пояснює причини цих станів; • пояснює і наводить приклади єдності, розмаїття і багатовимірності минулого • визначає період, каїну, подію за історичними джерелами;
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність	5. Усвідомлення власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свободи, повага до прав і гідності інших осіб, толерантність, протидія виявам дискримінації та нерівного ставлення 6. Дотримання демократичних принципів, конструктивна взаємодія з друзями, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством загалом, залучення до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем	• Співпрацює в групі з метою розв'язання освітніх задач, поводить з повагою до гідності інших осіб; • наводить приклади етнічного, релігійного, культурного та іншого розмаїття в Україні та світі в минулому і сьогоденні

ВИСОКИЙ (10-12 балів)	Орієнтується в історичному часі та просторі	1. Історико-хронологічне мислення, орієнтація в історичному часі, встановлення причиново-наслідкових зв'язків між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявлення змін і тягlosti в житті суспільства 2. Геопросторове мислення, орієнтація в соціально-історичному просторі, виявлення взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього середовища	• зіставляє наміри та результати діяльності історичних діячів; • користується історичною періодизацією для характеристики історичних подій, явищ, процесів; • визначає причини, описує перебіг, встановлює сутність колонізаційних та міграційних процесів; • пояснює причини і приводи, результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів, використовуючи відповідні поняття і терміни; • пояснює залежність перебігу історичних подій, явищ і процесів від людських вчинків та панівних суспільних ідей; • пояснює взаємовплив економічних, політичних, культурно-інтелектуальних чинників розвитку суспільства на основі отриманих знань
	Працює з інформацією історичного змісту	3. Критичне мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично обґрунтованих питань 4. Системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого і сучасного та зіставлення їх інтерпретацій	• формулює та аргументовано висловлює власні судження за допомогою історичних фактів, наявних досліджень, доступних історичних джерел та з урахуванням гуманістичних цінностей стосовно ролі історичних діячів (які вивчаються в межах теми), ролі християнської церкви для середньовічної Європи; • порівнює зміст історичних джерел за самостійно визначеними критеріями; • критично ставиться до оцінки історичних джерел, розуміє проблему їх достовірності.; • пояснює і наводить приклади єдності, розмаїття і багатовимірності минулого та його впливу на сучасності; • виконує STEM-завдання
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність	5. Усвідомлення власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свободи, повага до прав і гідності інших осіб, толерантність, протидія виявам дискримінації та нерівного ставлення 6. Дотримання демократичних принципів, конструктивна взаємодія з друзями, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством загалом, залучення до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем	• пропонує способи подолання конфліктів, розв'язання соціальних, політичних та інших суперечностей, що виникали в епоху Середньовіччя (в межах теми); • висловлює власне судження про культурне розмаїття та його цінність для суспільства

Орієнтири для оцінювання Розділу 1. «НАРОДЖЕННЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ЄВРОПИ»		
Результати зі свідoctва	Обов'язкові результати навчання учнів	Орієнтири для оцінювання Розділу 1. «НАРОДЖЕННЯ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ЄВРОПИ»
Орієнтуєтьс я в історичному часі та просторі	1. Історико-хронологічне мислення, орієнтація в історичному часі, встановлення причиново-наслідкових зв'язків між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявлення змін і тяглості в житті суспільства	• демонструє знання перебігу подій, явищ, процесів у часі в межах історичних епох [9 ГІО 1.1.2-1] • укладає синхроністичну таблицю, наводить приклади спільного і відмінного в історичних подіях, явищах і процесах [9 ГІО 1.1.3-1] • розрізняє економічні, політичні, культурно-інтелектуальні чинники розвитку суспільства і пояснює їх взаємовплив на основі отриманих знань [9 ГІО 1.2.1-1] • встановлює взаємозв'язки між подіями, явищами, процесами, вчинками людей, наводить приклади [9 ГІО 1.2.1-2] • пояснює залежність перебігу історичних подій, явищ і процесів від людських вчинків та панівних суспільних ідей [9 ГІО 1.2.2-1] • аргументує за допомогою історичних фактів вплив на поведінку людини подій політичного, економічного та духовного життя [9 ГІО 1.2.2-2] • зіставляє наміри та результати діяльності історичних і сучасних діячів та суспільних груп [9 ГІО 1.2.2-3] • висловлює обґрунтовані судження щодо ролі особи в минулому та сучасному [9 ГІО 1.2.2-4] • визначає передумови, розрізняє результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів [9 ГІО 1.2.3-1] • співвідносить подію, явище, процес та історичний період [9 ГІО 1.3.1-1] • за історичними джерелами визначає період, епоху [9 ГІО 1.3.1-2] • користується історичною періодизацією для характеристики історичних подій, явищ, процесів [9 ГІО 1.3.1-3] • пояснює причини і приводи, результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів, використовуючи відповідні поняття і терміни [9 ГІО 1.3.2-1]
	2. Геопросторове мислення, орієнтація в соціально-історичному просторі, виявлення взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури та навколишнього середовища	• описує історичні події, явища і процеси за картою [9 ГІО 2.1.1-1] • визначає належність культурно-історичних пам'яток, господарських об'єктів до географічних, етнографічних та історичних регіонів, країн, цивілізацій [9 ГІО 2.1.2-2]

		• характеризує діяльність людини у природно-географічному середовищі в різні історичні періоди, наводить приклади впливу людини на природу в минулому і сьогоденні [9 ГІО 2.2.1-1] • характеризує чинники, що впливають на заняття людей, спосіб ведення господарства, соціальний устрій, визначає тенденції економічного розвитку [9 ГІО 2.2.2-2] • визначає причини, описує перебіг, встановлює сутність колонізаційних та міграційних процесів [9 ГІО 2.2.3-1]
Працює з інформацією історичного змісту	3. Критичне мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично-обґрунтованих питань	• розрізняє первинні та вторинні історичні джерела [9 ГІО 3.1.1-1] • порівнює зміст історичних джерел за самостійно визначеними критеріями [9 ГІО 3.2.1-4] • наводить приклади різних тлумачень минулого суб'єктами історичного процесу [9 ГІО 3.3.2-2]
	4. Системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого та сучасного та зіставлення їх інтерпретацій	• пояснює на прикладах відмінності між суспільними системами, характеризує стабільний та нестабільний стани історичних спільнот, пояснює причини цих станів [9 ГІО 4.1.2-2] • аргументує власні судження за допомогою історичних фактів, наявних досліджень, доступних історичних джерел та з урахуванням гуманістичних цінностей [9 ГІО 4.2.3-2] • пояснює і наводить приклади єдності, розмаїття і багатовимірності минулого та його впливу на сучасність [9 ГІО 4.3.2-2]
Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність	5. Усвідомлення власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свободи, повага до прав і гідності інших осіб, толерантність, протидія виявам дискримінації та нерівного ставлення	
	6. Дотримання демократичних принципів, конструктивна взаємодія з друзями, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою та суспільством загалом, залучення до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем	• пропонує способи подолання конфліктів, розв'язання соціальних, політичних та інших суперечностей [9 ГІО 6.3.1-3]